

ZUSTER VITALIANA ACHTERNA NAAR GRIMSBY IN 2012

Naar aanleiding van de herdenking van “100 jaar Wereldoorlog I” in 2014 worden er in ons land - en elders - tal van kleine en grote herdenkingsactiviteiten gepland. In lijn met eerdere gemeentelijke publicaties (bijv. over “Markten en Jaarmarkten”) heb ik tijdig aan voorzitter Jan Goossens gevraagd of RUMESTA bereid en in staat zou zijn om mee te werken aan een nieuw boek. Het gaat om het uitgeven – door de gemeente Rumst – van een boek met als werktitel: “Inwoners van Rumst, Reet en Terhagen tijdens Wereldoorlog I”.

Rumesta heeft inmiddels deze opdracht aangenomen. In samenwerking met andere actoren, zoals Heemkring De Root uit Reet, historici en de archiefhouders, wordt het basismateriaal verzameld. Belangrijke bronnen voor dit boek zijn zeker militaire en burgerlijke archieven, monumenten en musea. Maar ook lokale bronnen hebben een groot belang: foto's en documenten, overgeleverde en geschreven verhalen.

In het Jaarboek 2011 van Rumesta lasen we een boeiend verhaal onder de titel: “Zuster Vitaliana's vlucht uit Rumst tijdens de Eerste Wereldoorlog”. Het verhaal is geschreven door Wilhelmina Goossens (later zuster Vitaliana), geboren te Rumst op 29 september 1905. In haar verslag lezen we over het begin van de oorlog, de vlucht naar Engeland met haar familie, en haar verblijf in de stad Grimsby van 1914 tot in het voorjaar van 1919.

Dit verhaal inspireerde mij tot een kort bezoek aan Grimsby. De eenvoudigste route is de dagelijkse nachtboot (P & O Ferries, 133 euro per persoon heen en terug, 4 maaltijden en de bus van en naar de stad inbegrepen) vanuit Zeebrugge (gratis parkeren) naar (Kingston upon) Hull.

De stad Hull ligt in Yorkshire. Maar Grimsby ligt in Lincolnshire, aan de andere kant van de rivier

Humber, te bereiken via de beroemde Humber bridge, op een afstand van 60 km. Bij aankomst, omstreeks 9 uur, vroeg ik aan een taxichauffeur naar de prijs van een taxi-rit van Hull naar Grimsby. De rit van 1 uur zou 65 £ (ongeveer 78 euro) kosten. Wij verkozen om per bus te reizen. Dat duurt ongeveer 95 minuten via Barton en Humberside Airport en het kost – heen en terug – slechts 3,50 £ (ongeveer 4 Euro) per persoon.

Foto: de huidige haven van Grimsby

Grimsby is een stad van ongeveer 80.000 inwoners (vergelijkbaar met Mechelen) maar met een belangrijke vissershaven. Het meest opvallende punt voor oriëntatie in de stad is de Grimsby Dock Tower (1852). Op de bus vroeg ik aan een vriendelijk koppel naar informatie over Belgen die tijdens de eerste oorlog in de streek verbleven hadden. Zij hadden geen idee maar verwezen ons naar de

Central Library on Town Hall Square (de bibliotheek op het Stadhuisplein). De bibliothecaresse aldaar was uiterst behulpzaam. Zij sprak over “quiteaninterestingday”.

De bibliotheek beschikt (op microfilm) over alle exemplaren van de lokale krant Grimsby Daily Telegraph sinds de stichting in de 18de eeuw. In de krant van donderdag 15 oktober 1914 vonden we enkele interessante passages die we hier (in eigen vertaling) citeren:

Passage 1

Gered door Oostendse vissersboten

Hartverscheurende taferelen waren er vandaag, donderdag, te zien in Lowestoft toen meer dan een dozijn vissersboten, overvol met vluchtelingen uit België, vanuit Oostende aanmeerden. De meerderheid waren kinderen en vrouwen en grijsaards. Ze waren in een zorgelijke toestand en hadden overduidelijk afgezien van de blootstelling tijdens de overtocht. Een klein kind stierf van uitputting in het zicht van de haven. De burgemeester en bereidwillige helpers vingden de vluchtelingen op en grote hoeveelheden voedsel werden ter beschikking gesteld. ....

Passage 2

Gastvrijheid voor Belgische vluchtelingen

Een aantal Belgische vluchtelingen verblijven heden ten dage in Grimsby en omgeving. Door de goede diensten van pater Feskens vonden ze gastvrij logies. De heer Harry Wintringham heeft de abdij ter beschikking gesteld van Antwerpse nonnen.....

Nog een familie uit het door terreur geteisterde Mechelen, de familie Tysmans, een leraar aan de Ecole Normale van Mechelen, werd gehuisvest in 2 bungalows in Brisley, vriendelijk ter beschikking gesteld door juffrouw Saunders en door de heer Muddyman. ...

Een aantal andere vluchtelingen **uit Boom en Rumpst** en andere dorpen in de buurt van Antwerpen zijn aangekomen en werden ondergebracht bij privéfamilies.

In een krant van latere datum lazen we het volgende:

Een Belgische belofte gebroken

Augustus Arlears (sic), een Belgisch onderdaan, werd gearresteerd in augustus wegens dronkenschap en verstoring van de openbare orde. Toen vertelde hij dat hij naar België wou terugkeren om voor zijn land te vechten. Hij was echter niet teruggekeerd en had daarenboven nagelaten om (zoals de wet het voorschreef) zich te registreren. De beklagde, die slecht Engels sprak, zei voor de rechter dat hij weinig geld had en dat hij niet naar België kon zwemmen (gelach in de rechtszaal). De rechter merkte op dat hij een splinternieuw pak droeg en veroordeelde hem tot een boete van 1 pond en 1 shilling of 21 dagen gevangenis.

De bibliothecaresse vertelde ons nog dat een historica uit de omgeving alle beschikbare bronnen had onderzocht. Het gaat om mevrouw Catherine Storr die recent een boek heeft geschreven onder de titel:

“ Belgian refugees in Hull during WW I “

Het boek leek veelbelovend maar was slechts in 1 exemplaar aanwezig. De auteur werd opgebeld en wij ontvingen alle nuttige gegevens. (Weer thuis werd per e-mail contact gelegd en enkele exemplaren van het boek besteld, 9,99 £ per stuk, kosten van verzending niet inbegrepen).

Daarna gingen we op zoek naar de historische plaatsen uit het reisverhaal van zuster Vitaliana. We vonden Corporation Road nabij Corporation bridge, maar de huizen aan nummers 43 – 45 zijn verdwenen. Er staan nu moderne gebouwen met hippe verkoopsruimten en kantoren voor allerlei automerken. We vonden ook Watkin Street. Maar er is nu enkel een groot parkeerterrein. Een Sint-Pieterskerk (toen wellicht een tijdelijke katholieke kerk in een pakhuis) is onvindbaar.

Na een wandeling door de stad namen we de bus terug naar Hull. Daar hadden we nog even tijd voor aankopen in Tesco (marmelade voor 1,99 £ en wat kinderkleding). Op de boot naar Zeebrugge hadden we meer dan voldoende gespreksstof. Bij een whiskey (Jameson, 2,19 £ voor een vingerhoedje) maakten we enkele notities voor het thuisfront en voor Rumesta.

Wie wil meehelpen of interessant materiaal heeft kan zich wenden tot Rumesta.

Wie belangstelling heeft voor ons boek zal moeten wachten tot einde 2013.

Veel leesplezier dan.

Eddy Huyghe